

Egy mosolyban lehet derű, elfogadás és fricska

Szabó T. Annával beszélgetett Tóth Hajnal

A *Senki madara* című táncjáték nagyváradi premierjén jelen volt Szabó T. Anna költő, író, műfordító. Családja – férje, Dragomán György, gyermekei, Gábor és Pál, valamint anyósa, Dragománné Tiszai Katalin – is elkísérte az előadásra, mely az ő azonos című meseregénye alapján készült. A bemutató után beszélgettünk egy kicsit a szerzővel.

„Különleges öröm nekem, hogy itt volt az előadáson szeretett anyósom is, aki csodálatos magyartanár, és aki Gyurinak rengeteg könyvet olvasott fel, regényekkel ismertette meg gyermekkorában. Az anyósomnak sokat jelent a váradi színház, hiszen gyakorlatilag itt nőtt fel, itt táncolt, az édesapja egy időben műszaki igazgatója is volt a színháznak. A férjem darabját bemutatták a kolozsvári színházban, most meg az anyóssal néztem előadást a váradi teátrumban. Gyermekként, íróként többször jártam már Váradon, vannak kötődéseim a városhoz, színházi előadáson viszont még nem voltam itt.

Amikor a *Senki madarát* írtam, a történeten eluralkodott a líraiság. Picit bántott, hogy nem volt benne humor, ironia, de egészen egyszerűen ez nem fért bele a könyvbe. Az előadásban megjelenítették a játékosságot az örök kamaszság, a szennvedély mellett, ugyanakkor eltalálták azt a belső ritmust, amit én a könyvhöz elképzeltem, váltogatták a dinamikát. A ritmus adja magát a tánchoz. Mindennek a kulcsa a ritmus. Mintha az ember dalt írna. A történet drámaisága megmaradt, ám az előadásban a költőiséget kitágították a játékossággal. Tudtak hozzá adni egy kis bohóctréfát. Az egyensúly létrejött. Egy mosolyban sok minden lehet: derű, elfogadás, fricska. A táncjáték picit derűsebb lett, mint a könyv. Bár a könyv befejezése sem teljesen szomorú, nyitva hagyja a történetet, még bármi lehetséges. És a táncelőadásban is benne volt a vadság, a vágy természetének visszaadása. Jó ötlet volt a városi szcena létrehozása, a mesélő és az ékszerész figurája,

az állandó rákérdezés, hogy mit akar a művész. Akárcsak ahogyan Kosztolányi gúnyolta Babitsot. A vizualitás is csodálatos lett. Rengeteg szépség található a játékban. Például ahogyan a ruha bomlik ki, és abból lesz a szárny. A könyvben hasonló hangulatok következnek Rofusz Kinga rajzaiból. Az előadásban tetszett az összjáték, az elképesztő egység. A gondolatok egymást segítették. Hatalmas ajándék volt számomra az elhangzó Szilágyi Domokos-vers – *Megvert az Isten (Kézirattörődék)* –, a költő kamaszkorom legnagyobb idolja volt. A japán költő, Tanikava Suntaró *Élni* című versét nem ismertem. Jó, hogy rátalált Tóth Tünde, a rendező erre a versre. Örülök, hogy nem volt időm hamarabb jönni, hogy csak a premierre érkeztem, és az elfoglaltságom miatt nem vettem részt próbákon, mert így nem befolyásoltam semmit, meglepetés lett minden. Nyugodt boldogsággal néztem az előadás elébe, megkönnyebbüléssel jöttem ide. Bármikor örülök, ha létrehoznak valamit az alkotásaimból, de ilyen ajándékokra nem számítottam. El vagyok varázsolódva.”

Apropó, Japán: Szabó T. Anna elmondta, sokfelé járt már, sokat utazik, Japánban még nem volt. Egyébként Dragomán Györgynek épp mostanság fordítják le japánra *A fehér*

király című regényét. Szabó T. Anna hozzáfűzte: a gyermekei, akik sok inspirációt nyújtanak neki, nagyon vágnak Japánba, reméli, egyszer sikerül eljutniuk a felkelő nap országába.

Új könyveket is várhatunk az idén Szabó T. Annától. „Próza-kötetemet épp tegnap adtam le, tavaszra jön ki. Nagyon személyes írásokat tartalmaz. Nem kitalált történetek. Rengeteg magamról szóló dolog található ezekben az írásokban – a gyermek- és kamaszkoromról, Kolozsvárról. Erre a könyvre inkább az érvényes, miszerint: minden történet igaz, az indulat általános. *Határ* a címe a kötetnek. Negyvenöt törté-

netet adtam le, én is 45 éves vagyok. Remélem, a szerkesztő benne hagyja majd mind a 45 írást. Inkább prózát akart most tőlem a Magvető Kiadó. Év végére várható ugyancsak a Magvetőnél az új verseskötetem, amelynek *Idegen nyelv* a munkacíme. Egyébként a novelláskötetben is van egy ilyen című írás. Az új versek jobbra utazásaim érzelmi lenyomatait tartalmazzák.”